

Alim ömrünün həyatı, elmi-pedoqoji və ictimai fəaliyyətinin əsas tarixləri

Arif Mir Cəlal oğlu Paşayev 15 fevral 1934-cü ildə Bakıda ziyalı ailəsində anadan olmuşdur.

1941-1951-ci illər	Bakı şəhəri 164 saylı orta məktəbdə təhsil almışdır
1951-1954-cü illər	Moskva Elektrotexnika Rabitə İnstitutunda təhsil almışdır
1957-ci il	Odessa Elektrotexnika Rabitə İnstitutunu radiofizika ixtisası üzrə bitirmişdir
1957-1958-ci illər	S.M.Kirov adına Azərbaycan Dövlət Universitetində laborant işləmişdir
1958-ci il	Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının (indiki AMEA) Astrofizika bölməsində kiçik elmi işçi olmuşdur
1959-1961-ci illər	Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Fizika və Riyaziyyat İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmişdir
1960-1964-cü illər	Moskva Dövlət Nadir Metallar İnstitutunun aspirantı olmuşdur
1964-1965-ci illər	Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyət göstərmişdir
1965-ci il	“Yüksək və ifratyüksək tezliklərdə yarımqeçiricilərin parametrlərini ölçmək üçün kontaktsiz üsul və cihazların işlənməsi” mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək texnika elmləri namizədi elmi dərəcəsinə almışdır

1965-1966-cı illər

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası fizika-riyaziyyat və texnika elmləri bölməsinin elmi katibi olmuşdur

1966-1971-ci illər

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutunda baş elmi işçi olmuşdur

1971-1996-cı illər

Azərbaycan Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutunda Zədəsiz ölçmə və nəzarətin fiziki üsulları laboratoriyasının rəhbəri olmuşdur

1978-ci il

“Yarımkəçiricilərin tədqiqində qeyri-dağıcı üsulların fiziki əsasları, inkişaf prinsipləri və tətbiqi perspektivləri” mövzusunda doktorluq dissertasiyasını müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri doktoru elmi dərəcəsinə almışdır

1988-1990-cı illər

SSRİ Elmlər Akademiyasının Elmi Şurasının “İfratkeçirici elektronika” mükafatına layiq görülmüşdür

1989-cu il

Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir

1991-ci il

Avtonom hidroakustik informasiya sisteminin yaradılması sahəsində kompleks işlərinə görə Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatı laureatı adına layiq görülmüşdür

Fizika sahəsindəki yüksək nailiyyətlərinə görə “SSRİ-nin ixtiraçısı” medalına və Y.Məmmədəliyev adına medala layiq görülmüşdür

1996-cı il

Azərbaycan Elmlər Akademiyası Fizika İnstitutunun Akustooptika laboratoriyasının rəhbəri olmuşdur

“Azərbaycan Hava Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin Milli Aviasiya Akademiyasının rektoru təyin edilmişdir

1998-2002-ci illər

Beynəlxalq Mühəndislik, Beynəlxalq Elmlər, Beynəlxalq Nəqliyyat, Beynəlxalq Ekoenergetika və Beynəlxalq İnformatizasiya akademiylarının həqiqi üzvü seçilmişdir.

1999-cu il

İngiltərə Beynəlxalq Bioqrafiya Mərkəzinin qızıl medalına layiq görülmüşdür

Dövlətlərarası Aviasiya Komitəsi nəzdində aviasiya mütəxəssislərinin hazırlığı üzrə Koordinasiya Şurasına üzv seçilmişdir

Milli Aviasiya Akademiyasının “Elmi məcmuələr” jurnalının və “Milli Aviasiya Akademiyasının Elmi əsərləri” toplusunun baş redaktoru olmuşdur

Milli Aviasiya Akademiyasında hər il keçirilən “Nəqliyyatın inkişaf problemləri” respublika elmi-texniki tələbə konfransının sədri olmuşdur

Tbilisi Texniki Universitetinin Regional Şurasının üzvü olmuşdur

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Cihazqayırma üzrə Elmi Şurasının sədri olmuşdur

2001-ci il

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir

2002-ci il

Milli Aviasiya Akademiyasının 10 illiyinə həsr edilmiş I Respublika Spartakiadası Təşkilat Komitəsinin həmsədri olmuşdur

İdmana göstərdiyi böyük diqqət və qayğıya görə Azərbaycan Kosiki Karate-do Federasiyasının 5-ci dan qara kəmər sahibi adına layiq görülmüşdür

Milli Aviasiya Akademiyasının 10 illiyinə həsr edilmiş “Harmoniya, sağlamlıq və hərəkət” seminar-məktəbinin və “Ekstremal vəziyyət, harmoniya və Şərq döyüş sənətləri” Beynəlxalq elmi-praktik konfransın (17-19 aprel 2002) sədri olmuşdur

“Mülki aviasiyanın müasir problemlərinin həllində elm və tədrisin rolu” adlı respublika konfransının (29-30 oktyabr 2002) sədri olmuşdur

2003-cü il

Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 80 illiyinə həsr olunmuş “Uçuşların təhlükəsizliyi və aviasiya texnikasının inkişafının müasir istiqamətləri” adlı elmi konfransın (8-12 may 2003) sədri olmuşdur

“VEKTOR” Beynəlxalq Elm Mərkəzi Mükafat Komissiyasının qərarı ilə “Azərbaycanın tanınmış alimləri” Beynəlxalq layihəsinin qalibi olmuş və

2004-cü il

“XXI əsrin tanınmış alimi” Beynəlxalq diplomu ilə təltif edilmişdir

Milli Aviasiya Akademiyası nəzdində dissertasiyaların müdafiəsi üzrə İxtisaslaşdırılmış Şuranın sədridir

Azərbaycan Respublikası
Prezidentinin 14 fevral tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan elminin inkişafındakı xidmətlərinə görə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilmişdir

Elm və təhsilin inkişafındakı böyük xidmətlərinə görə Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının Elmi İnkişaf Beynəlxalq Şurasının qərarına əsasən Nobel mükafatı laureatı Pavlov adına Qızıl döş nişanı ilə təltif edilmişdir

Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının Ali mükafatına - Qızıl medalına layiq görülmüşdür

2005-ci il

Azərbaycan və dünya mədəniyyətinin inkişafına, demokratiya, sülh və vətəndaş cəmiyyəti mədəniyyəti tərəqqisinə verdiyi mühüm töhfəyə görə “Mədəniyyət səfiri” fəxri adına layiq görülmüşdür

“Dədə Qorqud” Milli Fondunun “Dədə Qorqud” mükafatı və “Azərbaycan dünyası” jurnalının təsis etdiyi “Vətən övladı” qızıl medalı ilə təltif edilmişdir

Azərbaycan elminin inkişafında xidmətlərinə görə “Əməkdar elm xadimi” fəxri adına layiq görülmüşdür

2006-cı il

Poliefiruretan əsaslı lak-kompaund texnologiyasının işlənilib hazırlanmasına görə elm nominasiyasında “İntellekt – 2006” ilin layihəsi mükafatına layiq görülmüşdür

Karate idman növünün Azərbaycanda yayılmasında və inkişafında böyük xidmətlərinə görə Dünya Şorinciryu Kenkokan Karatedo Kosiki Karate Federasiyasının vitse-prezidenti və Azərbaycan Şorinciryu Kenkokan Karatedo Kosiki Karate Federasiyasının fəxri prezidenti seçilmiş, 7-ci dan qara kəmər sahibi adına layiq görülmüşdür

2007-ci il

Rusiya və Gürcüstandan olan alimlərlə birgə yarımkeçiricilər fizikası sahəsində elmi kəşf etmişdir

2008-ci il

Aviasiya mütəxəssislərinin hazırlanmasında və tədris prosesinin nümunəvi təşkilinə görə Dövlətlər-arası Aviasiya Komitəsinin Qızıl medalı ilə təltif edilmişdir

Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının Fəxri akademiki seçilmiş və Vernadski adına Qızıl döş nişanı ilə təltif edilmişdir

2009-cu il

Azərbaycanda elmin və təhsilin inkişafında böyük xidmətlərinə görə “Şərəf” ordeni ilə təltif edilmişdir

Vyana Beynəlxalq Universitetinin fəxri professoru seçilmişdir

Ukrayna Milli Aviasiya
Universitetinin fəxri doktoru
seçilmişdir

Gürcüstan Aviasiya Universitetinin
fəxri doktoru seçilmişdir

Beynəlxalq Mühəndislik Akademiyası
Beynəlxalq mükafatı laureatı diplomu
və Böyük qızıl medalı ilə təltif
edilmişdir

Ukrayna Mühəndislik Akademiyasının
“Mühəndislik Şöhrəti” ordeni ilə təltif
edilmişdir

Ukrayna ağsaqqalları adından “Şərəf
və ləyaqət” qızıl ulduzu ilə təltif
olunmuşdur

Rusiya Elmlər Akademiyasının fəxri
üzvü seçilmiş, P.L.Kapitsa adına Qızıl
medala layiq görülmüşdür

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin əmri ilə “Azərbaycanın
qabaqcıl təhsil işçisi” diplomu və
medalı ilə təltif edilmişdir

“Azərbaycan Mühəndislik
Akademiyasının Xəbərləri” jurnalının
baş redaktoru olmuşdur

Bakı şəhər Gənclər və İdman Baş
İdarəsi tərəfindən “İlin ən fəal rektoru”
fəxri diplomu ilə təltif edilmişdir

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabineti yanında Kosmik Məsələlər
üzrə Şuranın sədri seçilmişdir

2010-cu il

2011-ci il

Ukrayna Milli Aviasiya Universiteti tərəfindən “Böyük Qələbə” ordeni ilə təltif edilmişdir

Azərbaycan Mühəndislik Akademiyasının prezidenti seçilmişdir

A.S.Popov adına Odessa milli rabitə akademiyasının fəxri doktoru seçilmişdir

2012-ci il

Milli Aviasiya Akademiyasının SKY (Səma) elmi- populyar jurnalının baş redaktoru olmuşdur

2013-cü il

Azərbaycan, Rusiya və Ukrayna alimləri ilə birgə tribologiya sahəsində elmi kəşf etmişdir

2014-cü il

Azərbaycan Respublikasında səmərəli elmi fəaliyyətinə və təhsilin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə “İstiqlal” ordeni ilə təltif edilmişdir

İxtiraçılıq sahəsində II Respublika Müsabiqəsinin laureatı olmuşdur

Rusiya Mühəndislik Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir

“Elmi Təminatlı İnnovasiya Assosiasiyası” İctimai Birliyinin Prezidentidir

2016-cı il

Milli Aviasiya Akademiyasında hər il keçirilən “Fevral məruzələri: Aviakosmik məsələlərin həllin- də gənclərin yaradıcı potensialı” beynəlxalq elmi-praktik gənclər konfransının həmsədridir

2017-ci il

İxtiraçılıq sahəsində 4-cü Respublika müsabiqəsində I dərəcəli diploma layiq görülmüşdür

2018-ci il

İxtiraçılıq sahəsində 5-ci Respublika müsabiqəsində I dərəcəli diploma layiq görülmüşdür

AMEA-nın Respublika Elmi-Tədqiqatların Əlaqələndirilməsi Şurasının Texnika Problemləri üzrə Elmi Şurasının sədridir

Aviasiya və texnika elminin inkişafında böyük xidmətlərinə görə N.E.Jukovski adına Milli aerokosmik universiteti–Xarkov aviasiya institutunun fəxri professoru seçilmişdir

2019-cu il

Beynəlxalq Mühəndislik Akademiyasının “ALMAZ” nişanı ilə təltif olunmuşdur